

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای حرفه ای در رشته پزشکی

عنوان:

بررسی میزان موفقیت حاکمیت بالینی در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

نگارش:

پریا فتاحی

استاد راهنما:

دکتر محمد مهرتک

استاد مشاور:

دکتر شهرام حبیب زاده

آبان ماه ۱۴۰۰

شماره پایان نامه: ۰۲۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ

الرَّحِيمِ

تقدیم به

پدر و مادرم

این دو تکیه گاه بزرگ زندگیم ، که هر چه دارم مدیون

همراهی و زحمات بی دریغ آنهاست .

به پاس فداکاری ها ، مهربانی ها و دل نگرانی

هایشان

امروز ... عزیزترین یادگار هفت سال زندگیم ،

پیشکش صبوری هایشان .

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران ، در ستودن او بمانند و شمارندگان ، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان ، حق او را گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم ، بر خود لازم می دانم که از استادان عزیزم آقای دکتر محمد مهرتک و آقای دکتر شهرام حبیب زاده به خاطر راهنماییهای ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

اما کلام آخر:

خداوندا

تورا به خاطر همه ی خوبی ها و مهربانی هایت شکر

میکنم

ای مهربانترین مهربانان...

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	چکیده
	فصل اول: مقدمه
۳.....	۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه ی تحقیق
۵.....	۱-۲ اهداف و فرضیات طرح
۵.....	۱-۲-۱ هدف کلی طرح
۵.....	۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح
۶.....	۱-۲-۳ اهداف کاربردی
۶.....	۱-۲-۴ فرضیات یا سؤالات تحقیق
	فصل دوم: مرور متون
۹.....	۲-۱ مقدمه
۱۰.....	۲-۲ حاکمیت بالینی
۱۱.....	۲-۳ هدف از استقرار حاکمیت بالینی
۱۴.....	۲-۴ محورهای کلیدی حاکمیت بالینی
۱۵.....	۲-۴-۱ مشارکت بیمار و جامعه
۱۷.....	۲-۴-۲ آموزش و مهارت آموزی
۱۸.....	۲-۴-۳ مدیریت خطر و ایمنی بیمار
۱۹.....	۲-۴-۴ استفاده از اطلاعات
۱۹.....	۲-۴-۵ اثربخشی بالینی

- ۲-۴-۶ ممیزی بالینی ۲۰
- ۲-۴-۷ مدیریت کارکنان ۲۱
- ۲-۲ مرور متون ۲۲
- ۲-۲-۱ مطالعات پیشین داخلی ۲۲
- ۲-۲-۲ مطالعات پیشین خارجی ۲۳

فصل سوم: مواد و روش کار

- ۳-۱ نوع ، مکان و زمان پژوهش ۲۵
- ۳-۲ جمعیت و نمونه ی مورد مطالعه ۲۵
- ۳-۳ روش گردآوری اطلاعات ۲۶
- ۳-۳-۱ پرسشنامه ی گردآوری اطلاعات ۲۶
- ۳-۴ ملاحظات اخلاقی ۲۹
- ۳-۵ تجزیه و تحلیل آماری ۲۹

فصل چهارم: نتایج

- ۴-۱ مقدمه ۳۳
- ۴-۲ نمره ی کلی در حاکمیت بالینی در بیمارستان های دولتی استان اردبیل ۳۵
- ۴-۳ مقایسه ی نمره ی کلی حاکمیت بالینی در بیمارستان های مختلف ۳۶
- ۴-۳ مقایسه ی نمره ی محور مدیریت و رهبری در بیمارستان های مختلف ۳۷
- ۴-۴ مقایسه ی نمره ی محور مدیریت کارکنان در بیمارستان های مختلف ۳۸
- ۴-۵ مقایسه ی نمره ی محور اثربخشی بالینی در بیمارستان های مختلف ۴۰
- ۴-۵ مقایسه ی نمره ی محور ممیزی بالینی در بیمارستان های مختلف ۴۱
- ۴-۶ مقایسه ی نمره ی مدیریت خطر در بیمارستان های مختلف ۴۲
- ۴-۷ مقایسه ی نمره ی تعامل با بیمار و جامعه در بیمارستان های مختلف ۴۳

جدول ۱۰-۴: نتایج آزمون تعقیب توکی برای محور تعامل با بیمار برای بیمارستان های مختلف ۴۵

۴-۸ مقایسه ی نمره ی محور مدیریت اطلاعات در بیمارستان های مختلف ۴۷

فصل پنجم: بحث

۵-۱ بحث ۴۹

۵-۲ محدودیت ها ۵۳

۵-۳ نتیجه گیری ۵۴

۵-۴ پیشنهادات ۵۵

منابع ۵۷

فهرست جداول، اشکال و نمودارها

- شکل ۱-۲: محورهای حاکمیت بالینی ۱۴
- جدول ۱-۳: متغیرهای به کار رفته در این پژوهش ۲۷
- جدول ۱-۴: اطلاعات زمینه ای شرکت کنندگان ۳۳
- جدول ۲-۴: اطلاعات مربوط به نظرات شرکت کنندگان در مورد تعهد پرسنل در اجرای حاکمیت بالینی ۳۴
- جدول ۳-۴: نمرات کلی بیمارستان های دولتی استان اردبیل در حیطه های مختلف حاکمیت بالینی ۳۵
- جدول ۴-۴: نمره ی حاکمیت بالینی در بیمارستان های مختلف ۳۰
- نمودار ۱-۴: مقایسه ی نمره ی حاکمیت بالینی در بیمارستان های مختلف ۳۰
- جدول ۵-۴: نمره ی محور مدیریت و رهبری در بیمارستان های مختلف ۳۷
- نمودار ۲-۴: مقایسه ی نمره ی محور مدیریت و رهبری در بیمارستان های مختلف ۳۸
- جدول ۵-۴: نمره ی محور مدیریت کارکنان در بیمارستان های مختلف ۳۸
- نمودار ۳-۴: مقایسه ی نمره ی محور مدیریت کارکنان در بیمارستان های مختلف ۳۹
- جدول ۷-۴: نمره ی محور اثربخشی بالینی در بیمارستان های مختلف ۴۰
- نمودار ۴-۴: مقایسه ی نمره ی محور اثربخشی بالینی در بیمارستان های مختلف ۴۱
- جدول ۸-۴: نمره ی محور ممیزی بالینی در بیمارستان های مختلف ۳۴
- نمودار ۵-۴: مقایسه ی نمره ی محور ممیزی بالینی در بیمارستان های مختلف ۴۲
- جدول ۹-۴: نمره ی محور مدیریت خطر در بیمارستان های مختلف ۳۵
- نمودار ۶-۴: مقایسه ی نمره ی محور مدیریت خطر در بیمارستان های مختلف ۳۵
- جدول ۱۰-۴: نمره ی محور تعامل با بیمار و جامعه در بیمارستان های مختلف ۴۴
- نمودار ۷-۴: مقایسه ی نمره ی محور تعامل با بیمار و جامعه در بیمارستان های مختلف ۴۴
- جدول ۱۱-۴: نمره ی محور مدیریت اطلاعات در بیمارستان های مختلف ۳۷

نمودار ۸-۴: مقایسه ی نمره ی محور مدیریت اطلاعات در بیمارستان های مختلف ۴۸

فهرست اختصارات :

IHD: Ischemic Heart Disease

NHS: national health service

چکیده

بررسی میزان موفقیت حاکمیت بالینی در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

زمینه: اجرای موفقیت امیز حاکمیت بالینی می تواند منجر به ارتقا کیفیت و ایمنی خدمات بهداشتی و درمانی و افزایش پاسخگویی مدیران و کارکنان بیمارستان ها شود.

هدف: این مطالعه با هدف تحلیل موفقیت حاکمیت بالینی در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام گردید.

مواد و روش کار: این مطالعه بصورت تحقیق در نظام سلامت و در سال ۱۳۹۹ در بیمارستان های تابعه ی دانشگاه های علوم پزشکی اردبیل انجام گرفت. جامعه مطالعه شامل مدیران بیمارستان ها، مدیران پرستاری، و کارشناسان حوزه حاکمیت بالینی و اعتباربخشی بیمارستان های آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (شامل ۷ بیمارستان امام خمینی، امام رضا، علوی، بوعلی، دکتر فاطمی، بیمارستان خلخال و بیمارستان حضرت ولی عصر مشکین شهر) در سال ۱۳۹۹ بودند. برای انجام این مطالعه از پرسشنامه سه بخشی استفاده می گردید. بخش اول پرسشنامه نه سوال مربوط به اطلاعات عمومی بیمارستان ها و بخش دوم شامل ده سوال بسته و پنج سوال باز مرتبط با فرد تکمیل کننده پرسشنامه بود. بخش سوم شامل ۳۵ سوال بوده که میزان موفقیت بیمارستان را در هر یک از محورهای هفت گانه حاکمیت بالینی ارزیابی نمود.

یافته ها: نمره ی میزان موفقیت حاکمیت بالینی طبق پرسشنامه در دانشگاه های دولتی استان اردبیل ۲۰۸۶+/۰-۲۰۷۳ به دست آمد که بیانگر موفقیت متوسط است. از نظر نمرات کلی حاکمیت بالینی در بیمارستان های مختلف تابعه ی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بیمارستان علوی اردبیل بالاترین نمره و بیمارستان خلخال کمترین نمره را کسب نمودند. محور مدیریت و رهبری بیشترین نمره و محور ممیزی بالینی کمترین نمره را در بین حیطه های مختلف حاکمیت بالینی در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل به دست آوردند.

نتیجه گیری: پایش مستمر برنامه ی حاکمیت بالینی می تواند نتایج مفیدی در اجرای این طرح ایجاد نماید. انجام مطالعات مشابه در مراکز دیگر نیز توصیه می گردد.

کلمات کلیدی: حاکمیت بالینی - بیمارستان آموزشی - اردبیل